

EKSAMEN I

5101

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning av 01.12.2005.

Mai 2013

kl. 09.00 - kl. 15.00

LØSNINGSFORSLAG

OPPGAVE 1

(a) Selskapet har i sitt foreløpige regnskap benyttet fullført kontrakts metode ved bruk av full tilvirkningskost. Selskapet ønsker å vurdere den langsiktige tilvirkningskontrakten iht. regnskapslovens hovedregel som er løpende avregning (jf. NRS 2 Anleggskontrakter, RL § 5-12).

Fullføringsgrad pr. 31.12.11 er 20 % (30 / 150)
Opptjent inntekt pr. 31.12.11 blir dermed 40 ($200 \cdot 0,2$)
Kostnad opptjent inntekt er 30.

Endringer i resultatregnskap for 2011:

Driftsinntekter øker med 40.
Beholdningsøkningen varer i arbeid reduseres med 30.
Driftsresultat og resultat før skattekostnad øker med 10.
Skattekostnaden (utsatt skatt) øker med kr. 2,8 ($10 \cdot 0,28$).
Årsresultatet øker med 7,2.

Balanse pr. 31.12.11:

Prosjekter i balansen (varer i arbeid) reduseres med 30 (til kr. 0).
Forskudd fra kunder (kortsiktig gjeld) reduseres med 40 til 35 (75-40). (NRS 2 pkt. 49)
Annen egenkapital øker med 7,2.
Utsatt skatt øker med 2,8.

(b) Fullført kontraktsmetode er kun tillatt å benytte for små selskaper iht. revnskapsloven §5-12, NRS 2 pkt 53 og NRS 8 pkt 4.4.2. Hvis selskapet kun har omsetning knyttet til dette ene skipet, vil selskapet kunne benytte fullført kontraktsmetode pga. omsetning lavere enn 75 millioner kroner og trolig en balansesum under 35 millioner kroner. Etter IFRS er fullført kontraktsmetode ikke tillatt – kun løpende avregningsmetode.

(c) Selskapet benytter løpende avregning, og vi får følgende:

Fullføringsgraden pr. 31.12.12 er 70 % (126 / 180)

Dette øker driftsinntektene med 100 ($200 \cdot 0,7 - 40$), og totale akkumulerte inntekter pr 31.12.12 blir følgelig 140.

Dette gir følgende:

<i>Virkning resultat:</i>		
Driftsinntekter	100,00	
Kostnader	<u>96,00</u>	
Driftsresultat	4,00	
Skattekostnad	<u>1,12</u>	
	<u>2,88</u>	
<i>Dette gir følgende virkning på balansen:</i>		
Kundefordringer	50,00	UB 15,00
Annen egenkapital	2,88	10,08
Utsatt skatt	1,12	3,92
Forskudd kunder	-35,00	-

Kundefordringene pr 31.12.12 blir 15 ($0+100-50-35$ dvs. $40+100-50-75$). Siden utsatt skatt øker med 1,12 – vil total virkning pr. 31.12.12 på utsatt skatt (som følge av prosjektet) bli 3,92 ($2,8+1,12$). Total virkning på annen egenkapital pr. 12.12 blir 10,08 ($7,2+2,88$).

(d) I følge NRS 2 pkt. 25 skal man måle inntektene basert på det som beskriver fremdriften i prosjektet på en best mulig måte. I vårt tilfelle er dette timer, hvilket tilsier at dette skal legges til grunn – IKKE påløpte kostnader.

(e) Med en fullføringsgrad på 60 % vil driftsinntektene bli redusert. Videre må selskapet kostnadsføre 60 % av de forventede kostnadene, dvs. 96 millioner ($0,60 \cdot 210 - 30$) dvs. nøyaktig lik påløpte kostnader i 2012. Før eventuelle nedskrivninger iht. LVP får vi følgende:

<i>Virkning resultat:</i>		
Driftsinntekter	80,00	
Kostnader	96,00	
Driftsresultat	-16,00	
Skattekostnad	-4,48	
	-11,52	
<i>Dette gir følgende virkning på balansen:</i>		
		UB
Kundefordringer	30,00	-5,00
Annen egenkapital	-11,52	-4,32
Utsatt skatt	-4,48	-1,68
Forskudd kunder	-35,00	-

Kundefordringene blir -5 ($0 + 80 - 35 - 50 + 0$) dvs. må derfor presenteres som kortsiktig gjeld. En eventuell differansen mellom beregnede kostnader og påløpte kostnader skulle blitt ført mot kundefordringene iht. NRS 2, pkt. 49. I dette tilfellet er dette ingen problemstilling.

Virkelig verdi av prosjektet er 116 millioner kroner ($200 - [210 - 126]$), mens anskaffelseskost er 120 millioner kroner ($40 + 80$). Dette tilsier en nedskrivning på 4 millioner kroner:

<i>Virkning resultat:</i>		
Driftsinntekter	80,00	
Kostnader	100,00	
Driftsresultat	-20,00	
Skattekostnad	-5,60	
	-14,40	
<i>Dette gir følgende virkning på balansen:</i>		
		UB
Kundefordringer	30,00	-9,00
Annen egenkapital	-14,40	-7,20
Utsatt skatt	-5,60	-2,80
Forskudd kunder	-35,00	-

Det kan naturligvis diskuteres om nedskrivningen skal presenteres som *særskilt post*, dog forventes det at studentene kommenterer dette. Merk at kundefordringene blir enda mer negative, og presenteres som kortsiktig gjeld lik 9 millioner kroner. De beste studentene bør påpeke at etter ordlyden NRS 2 pkt 49 skal dette klassifiseres på to poster; forskudd på kunder 5 og avsetning tap 4

OPPGAVE 2

(a)

Årsresultat	1 000 000	RM-verdier	SM-verdier	MF UB
Permanente forskjellelr	200 000	3 200 000	3 300 000	-100 000
	1 200 000	2 500 000	2 750 000	-250 000
Endring MF	3 550 000	2 900 000	2 600 000	300 000
Grunnlag betalbar skatt	4 750 000	-2 500 000	-	-2 500 000
		UB	SUM	-2 550 000
Betalbar skatt	1 330 000			
Skattekostnad	336 000	IB		1 000 000
Endring MF	994 000			

I dette tilfellet er det en permanent forskjell på 200 tusen. Av denne grunn utgjør skattekostnaden 33,6 % av resultat før skattekostnad. Årsresultatet er følgelig 664 tusen (1 million – 336 000).

(b) Bestemmelsene for balanseføring av utsatt skattefordel følger av NRS (F) Resultatskatt, pkt 2.4. Studentene bør vise at de forstår disse punktene.

(c) Hvis selskapet IKKE balansefører den utsatte skattefordelen, vil dette medføre at vi reversere kr 714 000 ($2\,550\,000 \cdot 0,28$). Dette medfører at skattekostnaden blir 1050 kroner (336 tusen + 714 tusen). Årsresultatet blir følgelig minus 50 tusen (1 million – 1 050 000).

OPPGAVE 3

(a)

NRS 3 gir veiledning om god regnskapsskikk på dette området. Hendelsene som skjer mellom 1.1. og at regnskapet for forrige år vedtas deles i to grupper; med regnskapsmessig konsekvens og uten regnskapsmessig konsekvens på fjorårets regnskap.

Avgjørende skille er når bokføringspliktig hendelse skjer. Noen hendelser, for eksempel rettssak, er hendelse som kaster lys over den bokføringspliktige hendelsen (NRS 3 pkt 2). Dersom den bokføringspliktige hendelsen skjer før regnskapsårets utgang skal hendelsen få regnskapsmessig konsekvens.

(b)

Reklamasjons- og garantikostnader er kostnader som er direkte følge av salget.

Sammenstillingsprinsippet (rskl §4-1 nr 3) tilsier at alle kostnader skal kostnadsføres i samme periode som inntektsføringen skjer.

Beste estimat av alle sannsynlige reklamasjons- og garantikostnader når styret vedtar regnskapet skal bokføres i samme periode som inntektsføring av salget. Dersom estimatet senere endres, regnskapsførers endringen så snart dette er kjent.

OPPGAVE 4

(a)

Salget skal bokføres når det vesentligste av risiko og kontroll har gått over fra kjøper til selger. (rskl §4-1 nr 1 + nr2. NRS (V) Regnskapsføring av inntekt)

God regnskapsskikk legger til grunn at dersom det gis kreditt ut over et år er det to transaksjoner som har funnet sted; en salgstransaksjon og en finanstransaksjon. Vi må derfor beregne salgsprisen ved en nåverdiberegning. Netto nåverdi av innbetaling av kr 600' om et år og kr 600' om to år med 6 % gir vederlag på kr 1 100 for salgstransaksjonen.

Anleggsmaskinen blir ikke hentet av kunden som forutsatt. Selv om den står på selgers lager, er det kunden som har disposisjonsretten (kontrollen) og risiko (blant annet ved å måtte forsikre den). Salget ble gjennomført 21.12.

Regnskapet for 2012: Salgsinntekt	kr 1 100
Regnskapet for 2013: Finansinntekt	kr 66
Regnskapet for 2014: Finansinntekt	kr 34

(b)

GRS: rskl § 5-4

IFRS: Selv om IFRS har mer veiledning om hva som skal / skal ikke innregnes i anskaffelseskost vil resultatet være det samme i dette tilfelle. På lik linje som for selgeren vil avtalen inneholde en salgstransaksjon med vederlag på kr 1 100 og finanstransaksjon med kr 100 i renter, IAS 16 pkt 16.

Kjøpspris	kr 1 100	
Frakt Drammen – Alta	75	
Forsikring	10	
Lønnskostnad produksjonplanlegger	0	(Fast kostnad, som ville vært der uansett)
Ekstern rådgiver	15	
SUM	1 200	

(c)

Etter IFRS er det krav om at hver vesentlig bestanddel skal avskrives separat, det vil si at kostprisen må dekomponeres, IAS 16 pkt 43.

Anleggsmaskin avskrivning per år i 10 år	106	(1200-140)/10 år
Dekkene avskrives per år i 4 år	35	
Sum årlig avskrivning	141	

(I praksis tilordnes indirekte kostnader til eiendelens hovedbestanddel, slik som vist ovenfor. Som en likestilt løsning de indirekte kostnader fordeles proratarisk på alle bestanddelene.)

(d)

Oppgaven lyder: Det sentrale i dette spørsmålet er å drøfte mulige løsninger. En transaksjon skal bokføres til virkelig verdi, rskl § 4-1 nr 1. Dette er en byttetransaksjon og vurdering av salgsprisen er det sentrale, NRS (V) Regnskapsføring av inntekt kapittel 4. Selv om en takstmann har taksert den brukte til 700' er det usikkert hvor mye salgskostnader Hyrema må ut med for å få solgt den brukte Bell A10.

Det mest nærliggende er, slik standarden sier, å vurdere salgsgjenstanden, Bell C20, til virkelig verdi.

Salgsinntekter	1 200
Lager brukt Bell A20	500
Bank	700

(e)

Selger er pliktig til å utstede faktura som en salgsdokumentasjon. Selgers tilordning av salgspris på ny og gammel maskin skal fremgå og vil derfor være kjent for kjøper.

Den gamle maskinen: Bokført verdi 1.1.20x2	610'
Avskrivninger 20x2 (11 måneder 99/12*11)	-91'
Bokført verdi ved salget	519'
Salgspris	500'
Tap	19'

Aktivisering ny maskin	1 200'
------------------------	--------

Oppgave 5

(a)

<u>Merverdianalyse</u>	<u>Sum</u>	<u>Majoritet</u>	<u>Minoritet</u>
Bokført egenkapital	1 720	1 290	430
Merverdi bygg	2 000	1 500	500
Utsatt skatt	-560	-420	-140
Ikke-bokført forpliktelse	-200	-150	-50
Utsatt skattefordel	56	<u>42</u>	<u>14</u>
		2 262	754
Kjøpesum		<u>3 600</u>	
Goodwill majoritet		1 338	

(b)

	<u>Investering</u>									
	<u>AS</u>	<u>Drift AS</u>	<u>E1</u>	<u>E2</u>	<u>E3</u>	<u>E4</u>	<u>E5</u>	<u>E6</u>	<u>E7</u>	<u>Konsern</u>
Driftsinnt.	-9 000	-11 000					3 000			17000,0
Vareforbruk	5 520	6 300					-2 800			9020,0
Avskrivn.	500	400		80		267,6				1247,6
Andre dr.kost	1 080	2 100			-200					2980,0
Utbytte	-375							375		
Finanskost.	525	200								725,0
Skatter	400	560		-22,4	56		-56			937,6
Til utbytte	1 000	500						-375		1125,0
Til minoritet									220,6	220,6
Til AEK	<u>350</u>	<u>940</u>							-545,8	<u>744,2</u>
Sum	<u>0</u>	<u>0</u>								<u>0</u>
Goodwill			1 338			-267,6				1070,4
Bygninger	4 800	3 400	2 000	-80						10120,0
Maskiner mv	500	900								1400,0
Aksjer i D	3 600		-3 600							
Varelager	1 100	600					-200			1500,0
Kunder	500	750								1250,0
Andre fordr.	375							-375		
Bet.midler	<u>850</u>	<u>550</u>								<u>1400,0</u>
Sum	<u>11 725</u>	<u>6 200</u>								<u>16 740</u>
Aksjekapital	-1 000	-100	100							-1000,0
AEK	-3 775	-2 560	1 620						545,8	-4169,2
Minoritet			-754						-220,6	-974,6
Utsatt skatt	-250	-280	-560	22,4			56			-1011,6
			56		-56					
L. gjeld	-5 000	-1 800								-6800,0
Avs.utbytte	-1 000	-500						375		-1125,0
Forplikt.			-200		200					
K.gjeld	<u>-700</u>	<u>-960</u>								<u>-1660,0</u>
Sum	<u>-11 725</u>	<u>-6 200</u>								<u>-16 740</u>

E1 = Merverdianalysen

E2 = Avskrivning bygg (4%)

E3 = Tilbakeført ikke-bokført forpliktelse

E4 = Avskrivning goodwill (20%)

E5 = Internt salg - gevinst = $3.000 * 50/150 * 0,20 = 200$

E6 = Internt utbytte

E7 = Avslutning konsernregnskapet

Avsatt til minoritet: $((940,0 - 80,0 + 22,4 - 200,0 + 56,0 + 200,0 - 56,0) * 0,25) = 220,6$

(c)

Noen studenter vil her sikker starte på "scratch" og gjøre en fullstendig beregning etter egenkapitalmetoden. Det er ikke nødvendig.

Egenkapitalmetoden gir for majoriteten samme virkning på egenkapitalen som full konsolidering.

Man kan derfor alternativt se på egenkapitalen etter full konsolidering sammenlignet med eierselskapets egenkapital isolert, slik:

Tilbakeholdt overskudd (4.169,2 - 3.775) =	394,2
Krav på utbytte	<u>375</u>
(allerede inntektsført i selskapsregnskapet)	
Inntekt på investering i datterselskap	769,2
Tilleggsbokføring	
Debet Aksjer i datterselskap	394,2
Kredit Inntekt på investering i datterselskap	-394,2

I tillegg må tilsvarende beløp avsettes til Fond for Vurderingsforskjeller.

(d)

Vareforbruk	-200
Utsatt skatt	56
Minoritetsinteresse	36 (25% av (200 - 56))
Annen egenkapital	108 (75% av (200 - 56))